

Duin

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

Jaargang 36, nr. 3, september 2013

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg, Annelies Boutellier, Jelle van Dijk, Antje Ehrenburg, Martin de Jonge, Arjen Kok, Frans Micklinghoff, Joost van Reisen, Julius Röntgen.

Beeldredacteur en vormgever

Joost Bouwmeester

Hoofdredacteur

Arnoud van der Meulen

Eindredacteur

Frans Buissink

Vormgeving en opmaak - dtp

René van Rossum - Puffin dtp & fotografie

Druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

giro 40 162 98 ten name van
Stichting Duinbehoud te Leiden

© Stichting Duinbehoud

Nieuwe **donateurs** van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Sponsors

DUIN wordt gesponsord door PWN, Dunea en Waternet. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Inhoud

6 Bezoekerscentrum Kennemerduinen

Nationaal Park Zuid-Kennemerland heeft onlangs de deuren van haar spiksplinternieuwe bezoekerscentrum geopend. Heel toepasselijk heet het 'De Kennemerduinen'. Hier vind je alle informatie over de duinen in Zuid-Kennemerland en wat je er kunt doen en beleven. In oktober volgt de officiële opening door staatssecretaris Dijkssma.

8 Natuurherstel in Meijndel

In Meijndel combineert waterbedrijf Dunea noodzakelijk onderhoud aan waterwinmidelen met natuurherstel. Dat dit mooie resultaten oplevert kunt u lezen in dit artikel, en met eigen ogen meemaken bij een van de speciale excursies in Meijndel voor donateurs van DUIN!

10 Wespspin

De wespspin is een relatieve nieuwkomer in Nederland. Het is een prachtig dier met geel-wit-zwarte tekening, vandaar de naam wesp- of tijgerspin. Deze temperamentvolle zuidelijke soort voelt zich inmiddels aardig thuis in een groot deel van de Nederlandse duinen. Lees hier het verhaal van zijn spannende seksleven....

18 Zouten Haard

De bijzondere graslanden van de Zouten Haard op Schouwen worden bedreigd door duinverzwaring. Het gebied is uniek vanwege de vele Harlekijnen die hier voorkomen, en de weidevogels die hier broeden. De vraag is hoe lang nog...

En verder...

2 Column / 4 Dwars door de duinen / 12 Duinen in beeld / 14 De Horsten / 16 Kleuren van zand / 19 Ansicht / 20 Stuifduin / 22 Recensies **Bij de voorkant:** Majestueuze beukenbossen in de Horsten. Foto: Joost Bouwmeester

Ik zie niet, ik zie niet wat niemand ziet

Wat zeldzaam is, laat zich doorgaans moeilijk waarnemen. Wat niet is, wordt zeker niet gezien, zelfs als het ontbrekende algemeen pleegt te zijn. Ik stel me voor, verplaatst te zijn naar 1860 in een binnenduinrandbos met beuk en eik en naaldhout. Als taak: ik moet vertellen wat er ontbreekt van wat in 2013 fluit, fladdert, floreert of hoe dan ook leeft. Bonte zandoogjes bijvoorbeeld. Of ook, ik zou geen eekhoorns in de boomkruinen kunnen zien ravotten. Alle afgekloven dennenappels blijken bij nader inzien door muis, specht of kruisbek bewerkt: eerst in 1862 zouden er vanuit Gelderland twintig eekhoorns naar de Noordwijkse duinen gebracht worden.

Op eikenblaadjes zou ik wel galappeltjes vinden, maar zou ik beseffen dat er geen eikenmeeldauw op de blaadjes zat? Die schimmel verscheen hier pas kort na 1900, vanuit Noord-Amerika. Hij overdekt de bladeren met een witte waas. Meestal lijkt het erger dan het is: bladeren op ooghoogte lijden er vaak aan. Daar is het dan ook vochtig. De meeste blaadjes zitten hoger en droger en zijn friskgroen. Ook de grote bladeren aan waterloten laag aan de stam zijn gevoelig voor de aantasting. Verder lijkt de schimmel in de nazomer slechts beperkt schadelijk: het blad heeft dan zijn meeste activiteiten al verricht. Trouwens, wat is schadelijk? Elk bezwijkend boompje geeft weer ruimte voor ander groen. De wit beschimmelde blaadjes vertonen vaak minder aangetaste plekken. Die glanzen mooi groen. Dat kan het werk zijn van het 22-stipslieveheersbeestje. Dit gele kevertje met veel zwarte stippels vreet geen luizen, zoals de meeste van zijn familieleden: meeldauw is zijn kost. Ook zijn larven doen dat. In 1860 zal ik die schimmelvreter trouwens wel hebben kunnen vinden op andere planten met een andere meeldauw.

Ook uit Amerika afkomstig is de Amerikaanse eik, zoals u wel vermoeden kunt. Hij is hier en daar in de binnenduinen aangeplant. De bladeren zijn groter, met puntiger lobben dan blaadjes van de zomereik, onze gewone eik. Meeldauw, gallen, mineerders, rupsen: op Amerikaanse eik zijn die niet of vrijwel niet te vinden. Die eik vormt geen leefgemeenschap. Maar toegegeven: zijn herfstkleuren zijn prachtig.